

BERETNING

Afgivet af Landstingets Midlertidige Udvalg vedrørende Strukturreformen vedrørende

Forslag til landstingslov om strukturreform af den kommunale sektor.

Afgivet til forslagens 2. behandling

Strukturreformudvalget har under behandlingen bestået af:

Landstingsmedlem Lars-Emil Johansen, Siumut, formand
Landstingsmedlem Lene Knüppel, Demokraterne, næstformand
Landstingsmedlem Godmand Rasmussen, Atassut
Landstingsmedlem Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit
Landstingsmedlem Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat
Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut (suppleant)
Landstingsmedlem Otto Jeremiassen, Siumut (suppleant)

1. Landstingets beslutningsgrundlag – supplerende oplysninger modtaget af udvalget.

Strukturreformudvalget har gennemgået Landsstyrets forslag til landstingslov efter førstebehandlingen d. 25. september. Udvalget har søgt beslutningsgrundlaget uddybet gennem spørgsmål til Landsstyreformanden. Spørgsmål og svar er vedhæftet denne betænkning som bilag.

Landsstyret har imødekommet Landstingets ønske om, at lovforslaget sendes i supplerende høring i KANUNUPE. KANUNUPE har dog ikke imødekommet Landsstyrets opfordring til at afgive høringssvar.

2. Forslagets indhold og udvalgets bemærkninger hertil.

Der er i Landsstyrets forelæggelsesnotat, såvel som i forslagens almindelige bemærkninger, redegjort for forslagens hovedpunkter.

I betænkningen gennemgås derfor alene de elementer i forslaget, som i særlig grad har været genstand for drøftelser og overvejelser i udvalget.

Kommunesammenlægningen - Generelt

Udvalget konstaterer, at der fortsat er bred enighed i Landstinget om kommunesammenlægningen, og de formål den tjener.

Udvalget konstaterer samtidig, at der er tale om en omfattende og udfordrende opgave. Det kan derfor heller ikke afvises, at uforudsete vanskeligheder eller uhensigtsmæssigheder vil kunne opstå i relation til sammenlægningen.

Udvalget har i den forbindelse noteret sig, at Landsstyret ikke udelukker en tilpasning af det samlede regelsæt, såfremt implementeringen måtte vise sig at have uhensigtsmæssige konsekvenser for borgere eller kommuner.

Det samme må gælde, såfremt uoverstigelige vanskeligheder mod forventning viser sig at hindre, at tidsplanen for overgangen til storkommuner kan realiseres. Udvalget opfordrer i den forbindelse såvel Landsstyret som kommunerne til fortsat at arbejde målrettet for at sikre, at de fornødne forudsætninger for tidsplanens overholdelse er til stede.

Forskelle i storkommunernes areal

Udvalget er opmærksom på, at sammenlægningen af Qaqortoq Kommune, Narsaq Kommune og Nanortalik Kommune i udgangspunktet vil give den kommende Sydkommune et areal, som er relativt beskedent set i forhold til de øvrige storkommuners.

Udvalget har imidlertid noteret sig, at den nærmere grænsedragning først vil blive fastsat ved Landstingets vedtagelse af en ny landstingslov om den kommunale inddeling. Et lovforslag forventes fremsat af Landsstyret på forårssamlingen 2008.

Landsstyret oplyser i relation hertil, at det har indledt et samarbejde med Aasiaq m.h.p. forberedelse af en hensigtsmæssig grænsedragning. Udvalget kan således konstatere, at Landsstyret er opmærksom på problemstillingen.

Forskelle i storkommunernes økonomiske grundlag – Behov for økonomisk udligning

Ligesom der vil være forskel på de kommende storkommuners areal vil der også være forskel på storkommunernes økonomiske grundlag.

Landsstyret oplyser, at det har nedsat en arbejdsgruppe, som skal udarbejde forslag til en ny model for kommunalt bloktilskud og herunder en ny udligningsordning. KANUKOKA, Økonomidirektoratet og Skattedirektoratet er repræsenteret i arbejdsgruppen.

Landsstyret tilkendegiver i den forbindelse, at Landsstyret vil være meget imødekommende overfor kommunale ønsker til en ny udligningsordning. Landsstyret anbefaler dog, at en ny udligningsordning i lighed med den nuværende bliver enkel og dermed gennemskuelig.

Udvalget lægger vægt på at der gennem en udligningsordning kompenseres for forskelle i storkommunernes økonomiske grundlag. Udvalget finder det derfor positivt, at en ny udligningsmodel er under forberedelse og ser frem til, at Landstinget præsenteres for resultaterne af dette arbejde.

Forskelle i storkommunernes befolkningstal, og i antallet af sammenlagte kommuner m.v.

- Størrelsen af overgangsudvalg og kommunalbestyrelser

Landsstyret har – i overensstemmelse med Strukturudvalgets anbefalinger – foreslået at antallet af medlemmer i de kommende storkommuners overgangsudvalg/kommunalbestyrelser fastsættes til 17 (i alt 68 for hele landet).

Dermed tages der imidlertid ikke højde for de forskelle, der er i storkommunernes befolkningstal, og i antallet af sammenlagte kommuner, som er sikret repræsentation i overgangsudvalg og kommunalbestyrelse).

Strukturreformudvalget finder, at hver enkelt storkommune inden for visse rammer selv bør have mulighed for at fastsætte antallet af medlemmer i overgangsudvalg og kommunalbestyrelser. Antallet må i Sydkommunen og Midtkommunen ikke overstige 15 og i Nordkommunen og Øst/Vestkommunen ikke overstige 21 (i alt op til 72 for hele landet).

Et enigt udvalg opfordrer Landsstyret til at fremsætte ændringsforslag i overensstemmelse hermed.

Forskelle i de nuværende kommuners serviceniveau - Risikoen for serviceforringelser

De kommuner, som står overfor sammenlægning, har i dag et forskelligt serviceniveau. Ved sammenlægningen vil forskellige serviceniveauer således skulle harmoniseres. Udvalget er opmærksom på, at der blandt borgerne i nogle af de nuværende kommuner vil kunne være bekymring for, at sammenlægningen vil medføre et fald i serviceniveauet.

Det kommunale serviceniveau fastsættes i sagens natur af de enkelte kommuner – og altså efter kommunesammenlægningens gennemførelse af storkommunerne. Det er imidlertid udvalgets håb, at storkommunerne så vidt muligt vil søge at undgå serviceforringelser, og at stordriftsfordele og rationaliseringer vil medvirke til at skabe det fornødne økonomiske fundament herfor. Udvalget opfordrer endvidere Landsstyret til at være opmærksom på, at den økonomiske compensation i forbindelse med Hjemmestyrets overdragelse af ansvarsområder til kommunerne bør

stå i et rimeligt forhold til de udgifter, som Hjemmestyret selv har afholdt, og som må anses nødvendige til opgavernes forsvarlige varetagelse.

Overgangsfasen - kompetenceafgrænsning

Storkommunernes kommunalbestyrelser træder allerede i funktion 8 måneder forud for kommunesammenlægningen. Frem til kommunesammenlægningen fungerer de som overgangsudvalg, hvis væsentligste opgave i henhold til forslaget § 16 er at forberede kommunesammenlægningen.

Landsstyret oplyser, at hensigten er, at de nuværende kommunalbestyrelser efter nedsættelsen af overgangsudvalg 1. maj 2008 alene skal kunne foretage driftsmæssige dispositioner, mens overgangsudvalgene har kompetencen til at foretage dispositioner med konsekvenser efter kommunesammenlægningen 1. januar 2009. Dette fremgår også af lovforslagets bemærkninger.

Der er imidlertid enighed mellem udvalget og Landsstyret om, at landstingslovens kompetence- og ansvarsfordeling mellem kommunalbestyrelser og overgangsudvalg bør være så klar, at konflikter undgås. Udvalget opfordrer på denne baggrund Landsstyret til at overveje, om den hensigt, som fremgår af lovbemærkningerne, tydeligere kunne indarbejdes i lovteksten, således at den overordnede kompetence- og ansvarsfordeling fremstår mere klart.

Det bestemmes i lovforslagets § 21, stk. 2, at overgangsudvalgene skal kunne ophæve eller nedsætte allerede vedtagne bevillinger på de oprindelige kommuners budgetter for 2008.

Udvalget finder i lighed med Landsstyret, at en stram regulering af de oprindelige kommuners økonomi er nødvendig i overgangsperioden med henblik på at modvirke kassetømning. Udvalget finder dog, at dette formål i tilstrækkelig grad kan tilgodeses gennem forslaget § 21, stk. 4, som bemyndiger Landsstyret til at fastsætte regler for de oprindelige kommuners økonomiske dispositioner i perioden frem til udgangen af 2008. Et enigt udvalg opfordrer Landsstyret til at fremsætte ændringsforslag, således at § 21, stk. 2, udgår.

Overgangsudvalgs budget

Det bestemmes i lovforslagets § 13, at formanden for et overgangsudvalg senest 1. juli 2008 skal fremlægge forslag til budget for overgangsudvalget. Senest 1. august 2008 skal et budget vedtages.

Udvalget har forståelse for, at fristerne nødvendigvis må være korte, men frygter at det under de givne forudsætninger kan vise sig vanskeligt at overholde de angivne frister. Et enigt udvalg opfordrer Landsstyret til at fremsætte ændringsforslag, således at begge frister forlænges med 14 dage.

Vederlæggelse af overgangsudvalgs medlemmer

Det bestemmes i lovforslagets § 12, stk. 2, at medlemmer af et overgangsudvalg, som samtidig er medlem af kommunalbestyrelsen i en oprindelig kommune kun kan vederlægges med 50%.

Det er udvalgets principielle opfattelse, at der bør udbetales "lige løn for lige arbejde". Det forhold, at et overgangsudvalgsmedlem samtidig er medlem af en kommunalbestyrelse, kan ikke (eller kun i beskedent omfang) antages at reducere den pågældende folkevalgtes arbejdsbyrde i overgangsudvalget. Et enigt udvalg opfordrer på denne baggrund Landsstyret til at fremsætte ændringsforslag, således at § 12, stk. 2, udgår.

Bygdebestyrelserne

Det bestemmes i lovforslagets §8, at bygdebestyrelserne fortsætter uændret frem til 30. april 2009, hvorefter de nedlægges.

I udvalgets betænkning vedr. EM 2007/ 50 (Landsstyrets beslutningsforslag om lokalråd) indstiller udvalget, at der ikke etableres lokalråd, og at bygdebestyrelserne i stedet bevares i en revideret og forenklet form. Udvalget skal i den forbindelse indstille, at antal af bygdebestyrelser halveres, idet nabobygder fremover skal have mulighed for at danne fællesbestyrelser, gældende for to eller flere bygder. Et enigt udvalg opfordrer Landsstyret til at fremsætte ændringsforslag i overensstemmelse hermed.

3. Udvalgets indstillinger.

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse i den form forslaget har, når Landsstyret har fremsat ændringsforslag i overensstemmelse med udvalgets opfordringer.

Med disse bemærkninger og indstillinger overgiver Strukturreformudvalget forslaget til Landstingets andenbehandling.

Lars-Emil Johansen
formand

Lene Knüppel

Godmand Rasmussen

Ane Hansen

Doris Jakobsen

Anthøn Frederiksen

[Bilag 2](#)

[Bilag 3](#)

[Bilag 4](#)